

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Főszerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin
Felelős szerkesztő:
Horovitz Gusztáv

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

A HÉT TŰKRE.

— Vasárnap, október 30-án.

Tisza István miniszterelnök, Hieronymi, Lukács és Tallián miniszterek Bécsbe érkeztek. Péter szerb király Szófiába utazik. Szaczellary György a doroghi kerületben beszámolót tartott.

A Lancaster nevű angol cirkáló parancsnoka Rosdestvenszky admirálissal tárgyal Vigóban.

A spanyol kamarában a képviselők összevették.

Hétfő, október 31-én.

A magyar miniszterek Bécsben tárgyaltak Posadowsky gróf német államtitkárral a német kereskedelmi szerződés ügyében.

Péter király Szófiából visszautazik Belgrádba. Az orosz hajók elhagyták Vigót és Tangerbe mentek.

A japánok nagy haderőket toltak előre Port-Arthur elfoglalására.

Kedd, november 1-én.

A pápa reumatikus bántalmakban megbetegedett.

A hadsereg rendeleti közlönye hozza a novemberi tiszti előléptetéseket.

Halottak napján az egyetemi ifjuság megkoszorúzza elhunyt nagyjaink sírját.

Az egész országhban feleskették a hadsereg ujoncait.

A keletkezési harcra csak kisebb előőrsi csapatok vannak.

A Gibraltárnál összpontosított angol flotta parancsot kapott, hogy indulásra tartsa készen magát.

Szerda, november 2-án.

A pápa gyöngéklédése még tart, úgy hogy a szobát nem hagyhatja el.

A csütörtöki képviselőházi ülés előtt ma az összes pártok értekezletet tartottak.

A japánok összelőtték a Csungsin erősségét.

Csütörtök, november 3-án.

A képviselőház folytatta a Rába-szabályozás vitáját.

Az összeférhetetlenségi bizottság München Aurdé egyhangulag felmentette a tátrai erdővérsírlás inkompatibilitása miatt.

Tisza miniszterelnök a szabadelvű pártban megokolta házzabálymódosító indítványát.

A japánok Port-Arthurt pártját ritkító erővel ostromolják.

Péntek, november 4-én.

A Bécsben időzött magyar miniszterek visszakerkeztek Budapestre.

Tisza miniszterelnök a képviselőház ülésén röviden megokolta revíziós indítványát.

Kuropatkin keményen fogja Mukdent védelmezni, de kész Tienlinig visszavonulni.

Szombat, november 5-én.

A képviselőház elkezdte tárgyalni a revíziós indítványt.

Veszter Imrét az összeférhetlenségi bizottság felmentette.

A Port-Arthur előtt levő orosz hajók a Pohjeda kivételével — elsüllyedtek.

Uj aera küszöbén.

(H.) Nagy ünnepek között, a város közönségének pártkülönbség nélkül való részvételével történt meg Bezerédy István főispán beiktatása Külön kiadásban adtunk számot a fényes ünnepség minden fázisáról. Az öröm zajában csak tudósítói tisztünket teljesíthettük és nem volt alkalmunk kritikai szemlélet gyakorolni az installáció alkalmával elhangzott beszédek felett.

Most, hogy eltűntek az ünnepi öröm lármás hangjai, foglalkozhatunk kellőleg első sorban a főispán székfoglalójával. Előre is kijelentjük, hogy az egész beszédűlét legelső szabadelvű szellem kell, hogy mindenkire egyforma kellemes hatást gyakoroljon.

Igen fontos és Bajára nagy valóságos életkérdés, hogy a háztartásban a kellő egyensúly fenntartassék. A főispánnak ez a törekvése a többség által mindig kellő támogatásban részesül és az eddig is bevált gazdálkodási mód kell, hogy egyszer azok részéről is elismerésben részesüljön, akik mindig és mindenben csak gáncsolni valót találnak. Hiszszük, hogy Bezerédy főispánnak sikerülni fog eloszlatni azt a mestersé-

ges módon táplált hiedelmet, hogy a hatóság nem teljes odaadással működik a város jólétének gyarapításán.

A bajai viszonyokra vonatkozólag egyik legmegszivlelendőbb passzusa a székfoglaló beszédnek, mely a társadalmi érintkezésre vonatkozik. A főispán egyik gondját fogja képezni, »hogy a társadalmi érintkezés szívélyes, benső legyen és hogy ezáltal ama kérdések, melyek csakis a társadalom útján oldhatók meg kedvezően, ott biztos talajra találjanak«. A főispán eme kijelentését a város egész közönsége csak őszinte örömmel üdvözölheti. Önkéntlenül jut eszünkbe e latin közmondás »mens sana in corpore sano«. Egészséges testben ép lélek.

Ha a társadalom idegrendszere meg van támadva, el van gyengülve, úgy a társadalom semmiféle egészséges akcióra sem képes. Kis dolgokban állandó félreértések, meg nem értékes melegágya a bajai társadalom, ilyen széthuzódottság mellett, ha egyöntetű cselekvésről, a város boldogulásának előbbreviteléről van szó, egy megbolygatott méhkashoz hasonló szervezetlenséggel találkozunk, melynek káros következményeit maga a város és így annak lakossága látja.

Baján minden érzelemnek rugója a politika. A társadalom minden rétegében feltalálhatjuk a politikai érzelmek befolyását. Indítsanak a szabadelvűek táborából bármilyen üdvös akciózt is, ne adj Isten, hogy azt a másik fél méltányolja, sőt szerencse, ha frontot nem csinál ellene. A politika beforagott már a családi szentélyekbe is, az asszonyok épp úgy vezettetik magukat politikai »hitvallásuktól«, mint a férfiak, a gyermekek csak olyan gyermekbarátokkal érintkeznek, akiknek apja egy politikai pártban van az övékkel. Beteg állapot ez, melyen ha Beze-

TÁRCSA.

A szép Reginald

Írta: Szöllösi Zsigmond.

Reginald, a szép Reginald csak úgy ropogtatta az asszonyi sziveket, mint a cukrot. Vagy hogy méltóságosabb hasonlattal éljek, úgy bánt velük, mint vihar a falevéllel: csak rájuk fújt és már lesodorta őket. Nem mondom, hogy hivatásos nécsábító volt, mert nem is fáradozott azzal, hogy csábítgassa őket. Egyszerűen hagyta őket csabulni. Ha valamelyik szép asszony ilyenformán rimánkodott hozzá:

— Kedves szép Reginald, legyen szives csábítson el engem! — a szép Reginald gunyos mosolyra vonta ajkait és így válaszolt:

— Maga egy kicsit el van bizakodva, pintyókém. Azon már túl volnék, hogy én csábítsam el magukat: de ha az a malheur érte, hogy belém méltóztatott bolondulni, hát csak csábítson el maga engem. Nem vagyok rossz fiú és megígérem ezenel, hogy nem fogok túlságosan védekezni.

Mit tehettek a szegény asszonyok, ha őket nem akarta ostromolni a szép Reginald, hát ők ostromolták a szép Reginaldot. Mert Reginald szép volt és ellenállhatatlan. Reginaldiba bele kellett bolondulnia minden asszonynak, ezt érezték az asszonyok és tudta Reginald.

Reginald tehát csak mosolygott és hagyta, hogy szeressék, amig csak bírta a szerelmet. Sokáig

bírta, de mikor már a soknál is több volt a jóból, megunta a dolgot.

Egy kiscit megcsömörlött a szép Reginald és kétségbeesetten fakadt ki:

— Örökké ez így nem mehet! Az én türelmemnek is van határa. Nagyon sajnálalak benneteket szegény szerelmes asszonyok, de én megszököm.

És a szép Reginald megszökött. Elment a hegyek közé, ahol volt egy mohos kastélya, négy lapos toronnyal. Ebben lakott egy öreg kulcsár. Az öreg kulcsárnak volt egy öreg felesége, meg egy fiatal leánya. Az öreg kulcsár a kastélyt őrizte, a felesége a leányt őrizte; a leány pedig kecskéket őrzött.

A szép Reginald bezárkózott a négytorony kastélyba és fáradhatatlanul pihent. Minden tejet megivott, amit a kecskék adtak és minden tojást megevett, amit a tyúklok tojtak. Így aztán volt annyi ereje, hogy a levelekre, amelyek kosárszámra jöttek utánna, szépen ráírhatta a borítékukra, hogy »Visza.«

És boldogan mosolygott, mikor készen volt valamennyivel.

Hogy multak a napok, valamivel kevesebb dolga lett a szép Reginaldnak. A levelek megfogyatkoztak és egy hónap múlva már olyan kevés jött, hogy a szép Reginald így gondolkodott:

— Talán el is olvashatnám őket.

Természetesen egyazon tartalma volt valamennyinek. Keserű szemrehányás, majd enyhe hangja a bocsánatadásnak, végül pedig lázas sürgetése a türelmetlen vágnak.

Eleinte boszankodott rajtuk a szép Reginald, utóbb csendes részvétté enyhült a bosszankodása.

— Szegények! — mormogta.

Egyszerre aztán elfogytak a levelek.

Egy szép napon egyetlen egy se jött, se rózsaszínű, se sárga, se fehér. A szép Reginald kétszer is megkérdezte a kecskeőrző leányt, aki a leveleket szokta kihozni a faluból:

— Nem jött levelem?

— Nem jöve, instálom.

Ekkor már boszusz volt a szép Reginald és amint telt a nap, egyre nőtt az elkeseredése. Mély megvetés töltötte el a lelkét szenvedélyesen ismételtette:

— Hálátlan népség!

De másnap megint nem hozott levelet a leány.

A szép Reginaldnak most már ökölbe szorult a keze. Nagy lépésekkel járt fel és alá a négytorony kastélyban és nehéz lépteit alatt döngött a talaj. Délután már azzal foglalatkoskodott, hogy olvassgatta a régi leveleket, amelyeket és véletlenül ellejejtett elégetni.

Alkonyatkor pedig kitört kebeléből a sóhajtás:

— Csak még egy akadna, aki hívna!

A szép Reginald ezután busan járta az erdőt a hegyet. Immár nagyon egészséges volt és a szive szörnyen szomjazta a szerelmet. De ő a szép Reginald volt, aki ostrom nélkül meg nem adhatta magát és hívás nélkül vissza nem mehetett. Várta, várta, mikor jön a levél, amely epedő szóval édesget vissza, de az idő telt, levél nem jött és menél több idő telt, annál kevesebb lett a reményesége, hogy jöjjön.

rédy főispán változtatni fog, mindenki halálját érdemi ki és nevét áldani fogják még végső idők multán is azok, akik ennek a helyreállított társadalmi békének, az együttélés gyönyörűségeinek zavartalan élvezői lesznek.

A főispán politikai nyilatkozata örömmel tölt el mindnyájunkat. Kerületés nélkül, férfias önértelmet jelentette ki, hogy a kormány politikáját fogja követni és »melynek érvényre jutására a törvény korlátai között magam is közre fogok hatni«. A kormány politikája a szabadelvűség, a főispán célja, hogy ezt a politikát tőle telhetőleg inauaurálja Baján is. Mi ebben az igyekezetében lelkelkesülten, odaadással, meg nem szűnő buzgalommal fogjuk támogatni. Át vagyunk hatva annak a tudatától, hogy Baja város közönsége csak akkor tesz szolgálatot a városnak, hogyha a szabadelvű eszmék lelkes harcosai közé áll és követi ezt a politikát, melyet az ország többsége jónak, üdvösnek és követendőnek tart.

Ebben az üdvös mozgalomban ott találja maga mellett Bezeredy István főispánt, kinek székfoglaló beszéde záloga a jövőnek, Baja város boldogulásának, egy szebb, egy boldogabb politikai és társadalmi életnek.

Politikai hírek.

A szegedi szabadelvű párt szervezkedése.

A szegedi szabadelvű párt végrehajtó-bizottsága dr. Kosa László elnöklése alatt november 3-án tartott ülésében elhatározta, hogy a pártot újászervezi. A szervezés előmunkálatának elkészítésére 24-es bizottságot küldtek ki.

A szegedi főispán lemondása. Szegedről jelentik, hogy Kállay Albert főispán legközelebb megváltik állásától. Kállay Albert főrendiházi tag, Szegednek több mint husz éve főispánja és a város rekonstrukciójában kiváló része volt. Kállayt közügyhatáris bíróságra nevezte ki a kormány, tekintve a gyakorlati életben szerzett bőséges tapasztalatait.

Iskolai gyászünnepély.

Gyászünnepély keretében róta le szerdán a helybeli főgimnázium a kegyelet adóját volt igazgatója, néhai Fölker Gusztáv emléké iránt. A kegyeletes ünnepélyen nagyszámú, díszes közönség jelent meg, kiknek soraiiban láttuk dr. Platz Bonifác tankerületi kir. főigazgatót, dr. Hegedüs Aladár polgármestert, Erdélyi Gyula főjegyzőt, Meskó László és Weiss Nándor tanácsnokokat, Vojnich Dániel apát-plebánost, Szutrély Lipót kir. tanácsost, Mayer Károly kir. járásbíró, dr. Bernhart János tisztú főorvost, Scherer

Majd belehalt már a bánatba; de a sors kedvelte a szép Regináldot, — hisz a sors is csak asszony! — és egy napon ujjongva jött a kecske-örző leány:

— Levelet hoztam!

Hosszakús, finom, szerelmes formájú levél volt. Halaványzöld, az irás pedig kék rajta, az is hosszukás, finom, szerelmes formájú. A szép Regináldnak kis diák korában se dobogott jobban a szive, amikor az első ilyenfajta levelet kapta. Piros lett az arca, csillagóra pirult a szeme, amikor olvasta:

»Most irok neked szép Regináld, mikor tudom, hogy rajtam kívül senki se ir többé neked. Bevártam, amíg mindenki elfelejt és amikor mindenütt be van már töltve a hegyed. Bevártam, amíg senki se emleget többé. Nehéz volt a várakozás, ámbár nem volt nagyon hosszú. Most már tudom, hogy egyedül vagy és ime fölkereslek. Én vagyok az, akit lázas szenvedéllyel szoritottál a szivedre és akinek égő csókok között esküdte a fülebe, hogy »örökké!«

És azt is, hogy »senki mást rajtad kívül soha!« — Én is megesküdtem és ime állom eskümet. Várlak, hogy jöjj és ha hívsz, megyek. Ha férfi vagy igazán, akinek egész a lelke, szent az érzése és a szava, tudnod kell ki vagyok. Ezért nem írom meg a nevedet. Ha nem találád ki, nem érdemléd meg, hogy megtudj!

A szép Regináld elolvasta a levelet egy, kétszer, tizszer, százszor. Egész nap egyebet se csinált, csak olvasta. Hajnal pirkadásánál, déli nap fényé-

Sándor képezdei igazgatót, dr. Lemberger Ármán főszervezőt.

Az ünnepélyt, mely a gyászpompával és a boldogult kifütnő megrajzolt arczképével díszített tornateremben folyt le, dr. Werner Adolf főgimnáziumi igazgató nyitotta meg, ki meleg érzelmeitől áthatott szavakkal emlékezett meg azon súlyos veszteségről, mely boldogult Fölker Gusztáv váratlan halálával a ciszterci-rendet és a magyar tanügyet oly fájdalmasan érte. Majd a főgimnáziumi énekkar adott elő egy gyászalt Márk Vazul tanár vezetésével, mire dr. Dombi Márk tanár olvasta fel emlékbeszédét, melyben élénk színekkel vázolta az elhunyt zajtalan, de sikereiben gazdag pályafutását. Ezután a főgimnáziumi énekkar ismét énekelt, a közönség mely megilletődése közben elbádván Mihályi Károlynak »Kit szívünk hön öle« című gyászadalát, minek elhangzásával Posta Sándor VII. o. t. a megindultság meleg hangján szavalt dr. Dombi Márk tanárnak ez alkalomra írt gyönyörű költeményét, amelyet alább közlünk. A gyászinduló a Hunyadi operából, melyet a főgimnáziumi zenekar mesterleg adott elő, rekesztette be megrázó dallamával a kegyeletes visszaemlékezésnek szentelt gyászünnepélyt.

Emlékezet.

— F. G. halálára. —

Hűség szél zug a lombjavesztett tájon,
Komor felhő vonul az égen át:
A bús természet könnyet ontva gyászol,
Siratja eltűnt fényét, tavaszát.

Oh mert e földön minden oly mulandó!
Alig nyíltok s már hervad a virág;
S csak a jelennek sirján, onlandékan
Támadhat ismét új meg új világ.

Az ember élte mint a tűnő árnyék;
Egy sóhajítás csak s már itt a halál;
A forró szív kihűl, megsűnt dobogni,
S a fáradt agy pihenni sirba száll.

S az emberek közömbösen haladnak
A sír mellett, hol egy élet pihen;
De hogy ki volt s mért kiüzött? Oh mi sokszor
Nem tudja és nem kérdi senki sem.

Te is elmentél, jó atyámb, vezérink,
Beszédés ajkad néma tön s hideg;
S kinek értünk volt minden gondolatja,
Zokogó búnk szavát nem érti meg.

Pályád határát nem gyánítá ember,
Oly ifjú tűz hevíté kebledet!
S a munka szent, bár fáradsalmas utján
Szavad buzdított, példát vezeltél.

Buzdításodra kétely, árny elcsótt
És tetbe szökken érzés, akarát;
S midőn vetésünk bő gyümölcsét hozta,
Jutalmunk tön elismerő szavad.

S hiába volt szívünknek hő szerelme,
Imánk érted hiába esdedelt,
Az elmulás sötét viharja zúgott:
Halandó voltál, végzeted betelt.

nél, alkonyat homályában. Találgatta az irást, firkészte a multat és ezernyi esküvései között a multnak, mohó érdeklődéssel kutatta ezt az egyet.

De jó Isten! A szép Regináld annyira asszonynak, leánynak esküdte a fülebe, szilaj csókok között, hogy »örökké« és annyianak elsusogta, hogy »senki mást rajtad kívül soha!« . . .

Tessék elhinni, a szép Regináld sirt kétségbeesésében és ugy sóhajtozott:

— Eh miért is esküdtem badar szívvel annyinak, hogy »örökké« és egyedül őt fogom szeretni. A temérdek esküben most sehogysem találom az egyet: pedig — esküszöm! most igazgá váltánám ezt egyet, ha akkor, amikor tettem, nem is volt igaz! Jaj nekem, hogy így játszottam az eskükkel; most bosszút állanak rajtam.

Válósággal bukcomor lett a szép Regináld. Naphosszat ott állt az ablakban és szegény, fáradt emlékezete lankadt szárnyakkal röpködött a multban a hamis szerelmek tarlóján, keresve ezt az egy igaz szemet, amelyből a jövő boldogsága kicsírázott volna. Közben pergett az idő.

A vén kulesáron meg a feleségnek kívül a kecskeörző leány mellé felkerült a négytornyú kastélyba egy ifjú kecskepásztor is.

Mind párosával voltak, csak a szép Regináld bolyongott egymagában a felső szobákban; nézte sóhajtozva, miként borítja a hegyeket a hó, mialatt csüggedt lelke veszendő reménységgel kutatta a le-tűnt multban az elveszett jóvendőt . . .

De érezzük, nem haltál meg egészen,
Jó lelked jobbik részét itt hagyd,
Hogy lelkesits, mint éve letelstél,
Tettel szeretni Istent és hazát.

S mi most fogadjuk, hogy követni fogjuk
A zászlót, melyet fenllobogtatál,
Mert benned láttuk: mily diéső, magasztos
A munka közt, harczterén a halált.

S ha lankadunk, erőnk lesz az igazság,
Amelyre im e gyásznap megtanít,
Hogy — bár göröngyös életünknek utja —
Erény és munka halhatatlantit. D. M.

A bajai színház.

Hosszas halogatás után bevonult Bajára Pesti lhász Lajos színtársulata és elkezdte előadásainak sorozatát az ipartestület nagyertermében. Hogy milyen a társulat és milyen látogatottságnak fognak az előadások örvendeni, az a jövő titka és 2—3 előadás után hamari munka és könnyelmű dolga volna róla beszélni. Minden esetre kívánatos volna, ha városunk hazafias közönsége minél tömegesebben látogatná az előadásokat, hogy a színészek kedve nagyobbodnék, ambíciójuk magasabb czélok felé vonzanék és az igazgató se panaszkodhatná a részvétlenségben, mert, ha az igazgató jó társulattal, élénk játéktrenddel és összevágó előadásokkal üres házakat talál, az szegénységi bizonyítvány a városnak, melyben a színtársulat időzik.

A multakból a jövőre következtetve, alapos okunk van hinni, hogy az idei társulat nem marad a tavalyi mögött. A hiányzó néhány név viselői közül csak kevés fog hiányozni nekünk és azokat is remélhetőleg tudta pótolni az igazgató. A hirdetett műsor kielégít és a rendezők garancziát nyújtanak arra, hogy összevágó kereked előadásokat fogunk látni és mégis fölünk, hogy az igazgató az anyagi eredményekkel nem lesz megelégedve, mert az ipartestület terme nem színház, színpadja még a műkedvelők igényeit is alig elégíti ki. El akarunk tekinteni attól, hogy az ipartestület termének akuzatikája igen rossz, hogy a beszélő hang sem tud érvényesülni, hogy színpadja kicsiny, hogy öltözője, díszletaktára fogyatékos, a terem befogadó képessége oly kicsiny, hogy a zsufolt terem sem képes behozni azt az összeget, melyre az igazgatónak mulhatatlan szüksége van. A hiányzó karzatot semmi sem pótolhatja és ha a terem nem nagyobb, mint a »Bárányi« terme, amint hogy nem nagyobb, nincs kipótolni a hiányokat. Ime a fizikai okok, amelyek veszélyeztetik a színházi ideényt, mert tehetlenné teszik a nagy társulatok boldogulását és kis társulatok igényeihez nem tud szokni a bajai közönség.

Ha azonban a színház céljaira szolgáló ipartestületi terem teljesen megfelelt a színház céljainak legalább annyira, amennyire arra alkalmatlan, méltó-e Baja városához, hogy a nemzeti kultúra művelői, a magyar nyelv terjesztői, a színészek és a színeszet ne kaphassanak állandó épületet, mely bármily kis mértékben is építve, méltó legyen a szent célhoz, melyet szolgálni hivatva van? Városunk egyáltalán nem dicsekedhetik sok kulturális intézménnyel, sőt a kulturális intézmények iránt érzett szeretet csak állítólagos, mert különben a színház építésének kérdése már meg volna rögön oldva és nem vesztegelne esztendő óta egy holt ponton, honnan nem tudják vagy nem akarják elmozdítani.

Igaz, a színház épületébe fektetett kapitális nem gyümölcsözik sem 5, sem 4%-ot, de nemcsak kenyérről él az ember és városunknak város jellege nem lesz színház nélkül. L. M.

HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. Platz Bonifác tankerületi főigazgató a héten Baján időzött a helybeli ciszterci-rendi főgimnázium tanítási eredmények felülvizsgálása céljából. A főigazgató többször látogatott meg minden osztályt és a tapasztaltak felett teljes megelégedését nyilvánította.

— **A bajai ígr. hitközség szegénysorsu gyermekeinkért.** Lelketemelő módon róta le a jótékonyagát a hét folyamán szükkölködő iskolás-gyermekeink irányában. 42 szegénysorsu iskolás-gyermekek láttak el meleg téli ruhával. A boldog gyermekesereg nevében Scherer Bernát tanító köszöntö meg a bőkezű adományt, Stricker Simon tanító pedig a szokásos áldást mondotta el a tanulókkal. A hitközség nevében dr. Rosenberg Samu orvos, hitközségi előjáró mondott beszédet a gyermekekhez, bensőségletes hangon buzdítván őket a hitvallásukhoz való kitartó ragaszkodásra. Ezzel az ünnepélyt véget ért.

— **Halálozás.** Súlyos veszteség érte Ertl Józsefet, a bajai szabadelvű párt elnökét és családját, első sorban nejét született Horák Lenke uraszonyt. Anyósa özv. Horák Istvánné november 6.

2-án hajnalban meghalt. A köztisztelőben élt matróza mult szombaton influenza tüdőgyulladásba esett és a környelent betegség gyorsan végzett a különben erős szervezettü beteggel. A család iránt värszertte nagy részvét nyilatkoztak meg. Mi a magunk részéről öszinte szivvel osztozunk a család gyászában és ezuton keressük fel öket a részvét szavaival, kérve az Isten vigázzát a nagy fájdalommal sijnított családra. A temetés csütörtökön délután fél 5 órakor volt, melyen megjelent a város minden élölkölösége, a család minden ismeröse, tisztölje. A megboldogult elhunytáról a következö gyászjelentést adták ki: Ertl Jözsefné szül. Horák Lenke a saját, valamint az alulírott családtagok és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szivvel jelenti, hogy forrón szeretett és felejtethetetlen jó édes anyja öz. Horák Istvánné szül. Maison Karolin f. é. november hó 2-án hajnali 1 órakor, rövid szenvedés és a halotti szentésegök ajátatos felvétele után, élete 65-ik évében elhunyt. A megboldogult hült tetemet f. hó 3-án délután fél 5 órakor a rórn. kath. szertartás szerint Kazinczy-tér 3-ik számú gyászházból a szent Rökushoz czimzett sirkeremben levö családí sirbólba helyezöük öök nyugalomra. Leleke tüdővérát az engesztölök szent miséáldozat november hó 4-én d. e. 9 órakor lesz a szent Rökus kápolnában az Urnak bemutatva. Baja, 1904. november hó 2-án. Nyugodjék békével! Id. Ertl János és Ertl Jözsef vejei, ifj. Ertl János, Ertl László, Ertl Lenke fétjr. Döhrmann Ágostonné, Ertl Paula, Ertl Irma, Ertl Mari, ifj. Ertl Jözsef, Ertl Irén, Ertl Bella, Ertl Dóra, Ertl Ilona, Ertl István és Ertl Jenö unokái, Horák Lujza unokahuga, Döhrmann Ágoston unokájának férje.

— **Uj lap.** »*Szinházi Újság*» cím alatt művészeti napilap indult meg városunkban dr. *Szirmai* Vidor szerkesztésében. Az első számok igen élénken vannak szerkesztve. A lap kiadója ifj. *Wagner* Antal, a tetszölös kiállításról *Kasza* Jözsef könyvnyomdája gondoskodik.

— **A tüdővérsz. pusztítása hazánkban.** A helygymnászter jelentése szerint 1902-ben Magyarországon tüdővérsz. elhalt 75,145 egyén. Budapest székesfővárosban 1904. augusztus havában tüdőgümőkörben elhalt 239 egyén. A magyar birodalomban 1904. augusztus havában gümőkörben elhalt 5,288 egyén, mely számból *Bajára* 8 halálózás esik.

— **Uj városi virilisták.** A városi virilisták névsorában a következö változás állott be. Kimaradtak: *Friedmann* Miksa, *Halász* Károly, *Krausz* Pál, *Rosenberg* Jakab, *Wollner* Adolf. Uj bizottsági tagok: *Tury* Mátyas, dr. *Fischer* Zsigmond, *Ertl* János, *Jovánovics* Milán.

— **Gyümölcserkétesítő és pinczeszóvetkezet.** Folyó é.zeptember 19-én a bajai szölötermelök egy része értekezletet tartott és egy gyümölcserkétesítő és pinczeszóvetkezet létesítését szükségesnek mondotta ki, valamint *Nadas* Sándort és *Fehér* Lőrinczet az élömunkálatok teljesítésével megbízta. Az élömunkálatok be vannak fejezve. F. hó 6-án a gyümölcserkétesítő és pinczeszóvetkezet megalakítása fölött leendő határozat hozatala céljából értekezlet lesz.

— **Nagy idök tanuja.** Mélykut községben meghalt a mult hónap végén *Pernell* Antal volt 1848–49-iki honvédtizedes. Az elhunyt résztvett a szabadságharc csaknem valamennyi ütközetében, azután negyvenhét esztendőig tanítóskodott. Állásáról 1902-ben betegsége miatt lemondott. Az elhunyt 71 éves volt.

— **Agarászversenyek.** A Bács-Bodrog vármegyei Agarász-Egyület idei agarászversenyeit november 6. és november 20-án tartja meg Szabadkán. November 6-án lesz a kölyök agarverseny és 20-án a bácskai billikom-verseny. Mindkét versenyen bíróként *Kiss* Aladár cs. és kir. kamarás, honvédszárszázados szerepel.

— **Érdekes ásatások.** Gubitz Kálmán monostorszegi iskolái igazgató, *Léderer* Arthur és *Károly* csökeai nagybirtokosok meghívása folytán a csökeai »Kremenyák« nevü ősemberi telepen ásatásokat végeztek. Az ásatások során felszínre került egy őskori putri lakás igen sok tartozéka, sőt a lakás közvetlen közelében egy zsugorított helyzetben fekvö ember csontváza is. A leletek egy része a telektulajdonosok kívánságára a nemzeti muzeumba, egy része pedig az anthropológiai és a geológiai intézetbe jutott. Az érdekes ásatásokat jövő nyáron folytatni fogják.

— **A Jözsef főherczeg Szanatorium Egyesület** sorsjátékát az országszerte megalakult helyi bizottságok rendkívül népszerűt teszik. De meg is érdemi ez a derék egyesület a közönség támogatóit, mert eltekintve attól, hogy a szegénysorsu tüdőbetegek megmentése érdekében működik, — a sorsjáték nyereménytárgyai is olyanok, amelyeknek nyereséi esélyei reményekben érdes sorsjegyeket vásárolni. Az első nyeremény egy 22000 koronát érö rendkívül modern foglalatú ékszer-kollekció; a

második egy 500 kötetet tartalmazó pompás könyvtár, amelynek szekrényét, művész rajza után, egyik udvari szállítónk készíttette; a harmadik főnyeremény öt különböző fejezvet tartalmazó vadászalvány, teljes vadászfelszereléssel. E három főnyereményt, amely valóságos látványosság számba megy, a közel napokban kiállítják közszemlére a királyi bérpalotában levö irodahelyiségben, ahol bárki által megtekinthetö lesz. Ezen kívül még 725 kisebb-nagyobb nyereménytárgya van a sorsjátéknak.

— **Változás a szegedi táblai elnökségben.** A szegedi táblai élök széke *Fabiny* Ferencz táblai élök előléptetésével valószínűleg megüresedik. Hivatali utódjál leginkább *Hodosy* Lajos dr. györi táblai tanácselnököt vették kombinációba. Debreczenből azonban azt jelentik, hogy *Szucs* Miklós debreczeni törvénytudós élököt fogják *Fabiny* utódjál kinevezni.

— **Megyei alkalmazottak nyugdíja.** Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági-bizottsága mozgalmat indított avégből, hogy a megye területén levö kis- és nagyközségek alkalmazottai részére nyugdíjalapot létesítsen. Célja, hogy a kis- és nagyközségek alkalmazottai munkaképességük esetén bizonyos szolgálati idő eltelte után nyugdíjban, esetleg végkielégítésben részesüljenek s elhalálozásuk esetén özvegyeik és árvaik nyugdíjat, vagy szintén végkielégítést kapjanak. A tagok tartoznak mindaddig, míg szolgálatban vannak, fizetöseknek 5 százalék havi részletekben fizetni.

— **Lopások.** *Bergmann* Mihály szabóinas *Berger* Ármin szabómester pénztárkulcsát ellopta és a pénztárból 30 koronát lopott. — *László* Sándor másodmagával a »Bárány-szálló« istállójában *Kádánovics* Sándor decsi halász zsebéből 9 koronát lopott. A tetteseket a bíróságnak átadták.

— **Meghalt gyermek.** *Tisóki* Mihály 1 és fél éves János nevü fia f. hó 1-én égési sebek következtében meghalt. Halálának okát az orvosi vizsgálat fogja kideríteni.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Grün* Jözsef temesvári ill. pinczer f. hó 1-én reggel *Berezsky* György korcsmájában öngyilkossági számdékkel melbe lötte magát. Súlyos sebével a kórházba vitték.

— **Öngyilkosság.** *Vaity* István városi utkarparó f. hó 3-án lakásának padlásán felakasztotta magát. Mire megtalálták halott volt. Tettének oka ismeretlen.

— **Szökés a kórházból.** *Bernschütz* Jözsef a híres és *Avanater* Rezsö elmebetegek a kórházból f. hó 4-én este megszöktek.

— **A háboru költségei.** A háboru rendkívüli költségei eddig 770 millió yent, rendes kiadásai 190 millió yent tettek ki. (1 yén = 5 korona.) A háboru további költségeinek viselésére 90 millió yent remélnek bevenni az adök emeléséből, 70 millió yent a közigazgatás megtakarításából és a közmunkák megszüntetéséből és végül 610 millió yent kölcsön útján. A kormány elhatározta a földadök és jövedelmi adök és a vámok tetemes felemelését. Felelmelek továbbá az örökösödési adókat, adót vetnek a szövtött árakra, a vasuti és közúti jegyekre. Felújítják a nemrég megszüntetett sóadót, melyből esztendőnként 10 millió yent várnak. Ez utóbbi teher valószínűleg nagy ellenzésre fog találni a lakosság részéről.

— **Uj segédpüspök.** *Savassa* Jözsef egri érsek hajlott korára való tekintettel kérelmet intézett a pápához, hogy az oldala melléül a zsepesi püspöki székre távozott *Pásty* Sándor helyébe eddigi oldalkanonokát, *Szmercsányi* Lajost nevezze ki segédpüspökévé. A mult héten érkezett meg a pápai breve, mely méltányolva *Szmercsányi* Lajos érdemeit és egyéni kiválóságát, a kérelmet a legkedvesébben teljesítette. Az új püspök a pamfiliai Magyden püspöki címét nyerte, hol Szent Pál először hirdette Krisztus tanait. Az új püspököt sokan üdvözölték, így az egri egyházmegye papságának küldöttsége és Eger város polgármestere is a város nevében. *Szmercsányi* kinevezése alkalmából az egri egyházmegyei papi nyugdíjintézet javára 5000 koronát és az egri Dobb szoborra 5000 koronát adott

— **Egy millió korona.** Mennyi egy millió korona? Óriási összeg, melynek évi 4%-os kamata gondatlan új életet biztosít boldog birtokosának. Egy millió egykoronás 80 nagy szálot töltene meg, minek elszállításhoz 5 szekér szükséges. Ugyanezen összeg egymásmelől helyezve 25 kilométer hosszúságú vonalat foglalna le, oly távolság ez, melyet a gőzvasut körülbelül egy óra, a katona pedig 6 óra alatt tesz meg. Ha egy millió koronát egymásfelé raknánk, úgy egy olyan oszlopot nyernénk, mely Magyarországot legmagasabb hegységét, a Lomnici-csucsánál is magasabb lenne. Ily nagy összeget, egy millió koronát szerezhethet bárki, ha *Kollár* A. könyvkereskedőnél Baján szerencse osztálysorsjegyet vásárol. 1. ára 1-50 korona. Bővebbet a hirdetésí rovat nyújt.

— **Haladunk a korral.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, eléjéhez és kertjében lugoszállókat ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karóink. Hát ez nem is csoda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, ahol alig van ház, melyet óriási törzsü lugoszálló ne ékesítene, mely bőven ellátja az

egész családót az érés kezdetétöl egész tél folyamán finom csemegeszölökkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetésí rovatában, ábrán is bemutatott »Szölölugost ültessünk« címü hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fénynyomatu árjegyzékek mindenkének, ki címzet tudítja, ingyen és bérmentve küldetnek.

Ki hazudott?

A »Bajai Hírlap« október 30-iki számában lerántottam a leplet dr. *Valentin* Emil kétkulacsosságáról. Olyan világitásban mutattam be öt a nyilvánosságnak, mely rá nézve — elevenére tapintván — mód felett kellemetlen volt. A cikkben foglaltak czífolatára ö azt a kényelmes módot választotta, hogy az abban foglaltakat »hazugságnak« deklarálta. Hát, hogy mennyire igaz annak minden szava, arra nekem tanuim vannak, többek között csak S z á s z János urat nevezem meg, kinek a *Valentin* dr. és köztem lefolyt beszélgetést n y o m b a n és híven elmondottam.

Dr. *Valentin* Emil tudja azt, hogy cikkem szöruiszlóra igaz, mégis egész szemérmetlenül kijelentette, hogy az »hazugság« *Valentin* ezen kijelentéséért provokáltam és töle elégtételt kértem. Dr. *Valentin* a kért elégtételt az itt következő jegyzökönyv tanúsága szerint megtagadta, tehát a sértés következményei elől kibúj:

Tekintetes

Horovitz Gusztáv urnak,

Baja.

Kedves Barátom!

Megbizásod folytán megjelentünk ma dr. *Valentin* Emil ur segédeinél, dr. *Nyiraty* János és dr. *Fischer* Jakab urnaknál, hogy nevedben dr. *Valentin* Emil ur azon kijelentéséért, hogy »hazudtál«, fegyveres elégtételt kérjünk.

Dr. *Valentin* Emil ur segédei erre kijelentették, hogy felük hajlandó veled fegyveresen kiállani, de ezt nekem nem satisfaktióképen adja meg és mivel ezen kijelentése, hogy »hazudtál«, hírlapi cikkedre vonatkozott, fentartja magának azon jogot, hogy hírlapilag nyilatkozzék.

Miután mi nevedben feltétlen fegyveres elégtételt kértünk, a felajánlott fegyveres kiállást reád nézve elfogadhatónak nem tartottuk, az ügyet részéről befjeztetnek jelentjük ki.

Baja, 1904. évi november hó 2-án.

Schön Ödön s. k.
Szász János s. k.

Én, mint tartalékos tiszt, a jegyzökönyvet ezredemhez köteleességszerűen beküldtem és annak intézkedéseivel tartom magamat. Ami dr. *Valentin*nak lapjában velem szemben elkövetett újabb sértését illeti, azért más uton veszek magannak elégtételt, mert *Valentin* drt. ezek után nem tartom elégtételadásra képesnek.

Baja, 1904. november 5-én.

Horovitz Gusztáv.

Szinház.

Megérkeztek a színészek. Az utcákat uj arcok tarkítják, elevenséget, életet hozva ezek csendjébe. Örömmel üdvözöljük a színtársulatot, annak minden tagját. Egyik mult számunkban megirtuk, hogy pártatlan kritikát fogunk gyakorolni úgy az előadások, mint az előadók felett. Veleményünket az igazság és nem kicsinyes tekintetek irányítják, ezért a színész csak elismeréssel kell, hogy adozzék, mert így jön annak tudatára, mit és hogyan kell csinálni és mit és hogyan csinált jól, helyesen, művészt hivatásának megfelelően.

Fontosabb premiereknél a darab kritikai ismertetésdök fogjuk hozni, mérlegelni fogjuk a színész alakítását, tárgyaljuk a szerep felfogását, szóval arra fogunk törekedni, hogy a nagyközönség hírczenzióban ismerje meg a társulatot és azt a művészi programot, mely első sorban van hivatva Baján színházi életet teremteni. Nagyon természetes, hogy mindig szem előtt tartandjuk a mostoha helyi viszonyokat, az ipartestület — hol az előadások folyának — színpadja olyan kicsiny, hogy a rendezönek minden ötletességét ki kell meríteni, hogy ott elfo-

gadatát produkálhasson. Eltekintve azonban ettől, a színész a maga személyében mindent el kell hogy kövessen, hogy feleltesse velünk a színház fogadtatosságait. Tegye azt azon reményben, hogy az építendő állandó színház számára így publikumot nevel, s így missziót teljesít.

Üdvözöljük tehát újból színészeinket, élükön Pesti Ihsz Lajos direktorral.

A *Tavas* című operettel kezdték meg csütörtökön, november 3-án az előadások sorozatát. Strausz József gyönyörű zenéjű operettje, mely a fővárosi Magyar színháznak egyik kasszadarabja, telt házat vonzott a színházba. Az első előadás az operette személyzet mutatkozott be, és a magyarzatot az alábbiakban adva meg, már most kijelentjük, hogy nem valami szerencsésen. Lehetőség, hogy az utazás fáradságai, vagy talán a szokatlan milieu volt az oka, hogy az előadás nem nyújtotta azt a műélvezetet, melyet vártunk. Nem vonatkozik azonban ez a megjegyzésünk minden egyes szereplőre. Így első sorban elismeréssel kell megemlékeznünk *Gerlaci* Herminről, (Anna) kisapongó jókedvével, tökéletes játékaival életet öntött a vonatott előadásba. Kellems meglepetést keltett *Kúthy* Janka (Margit) pompás éneke, hangja, különösen a felső regiszterekben, meglepően szép, tiszta csengésű, úgy, hogy még elhangzása után is ott vibrált a hallgató fülében. Hibájával róhatjuk fel ellenben, hogy beszédmodora nem áll arányban énektudásával és még kissé szokatlanul mozog a színpadon. *Szabados* Gizi jó volt a báróné szerepében. *Mihályi* Juliska (Czeccilia) aranyos humorával állandó derűtlenségben tartotta a nézőt. A férfi szereplők közül elismerést csupán *Rátkay* (Hollos Jeromos) és *Ujvári* (Náci) érdemelnek. Előbbi diszkrét játékával egyszerre megindította a közönséget, utóbbi pompás burleszk komikusnak bizonyult. *Bálint* Béla (Csapó ügyvéd) mindjárt első referádánkban volna egy pár megszívlelendő szavunk. A színésznek, különösen annak, aki bizonyos magasabb társadalmi osztályhoz tartozó alakot személyesít, még a külsőre is kell adni. Bántó volt tehát Bálintnak ez az öltözködésképpen megnyilvánult pongyolasága, mely ha még oly jól is játszott volna, nem volna menthető. Olyan ruházatban jóízűtől színésznek nem szabad fellépni. A kar elég jól működött. Hisszük, hogy a következő operette előadások szerencsésebb lefolyásnak lesznek.

Takarodó. Beyerlein nagy hírű drámája volt a drámai társulat bemutatkozója. Ez a bemutatkozó fényszen sikertült. Egy minden részében művészi tökéletességű előadás, a jellemek karakterisztikus felfogása és kidomborítása, mind hozzájárult, hogy a legnagyobb elismeréssel emlékezzünk meg az előadásról.

A darab meséje röviden: Volkhardt (Erdősi Károly) őrmester leánya Klárka (Szabados Gizi) félíg-meddig jegyese Volkhardt nevelt fiának, Helbig káplárnak (Könyves Jenő). Helbig káplár két évre a hannoveri lovagló iskolába volt vezényelve. Ezen idő alatt Klárka megszereti Lauffen hadnagyot (Szilágyi Ivor) és a hadnagy kedvese lesz. Helbig mikor hazajön, Klárka viselkedéséből rájön, hogy a lány a hadnagy szeretője és egy este takarodó után (innét a darab címe) beállít a hadnagy lakásába és felelősségre vonja a lány elcsábításáért a hadnagyot. A hadnagy kiutasítja Helbiget. Helbig elkeseredésében felszakítja a szomszéd szoba ajtaját, hol Klárka volt elrejtve és leakarja tűni a hadnagyot, Lauffen kardot ránt, majd az őrség elviszi Helbiget. A hadbíróóság elítéli Helbiget. A tárgyaláson Volkhardt őrmester megtudja leánya szegényét. Félkeresi a hadnagyot és elégtételt kér tőle. Lauffen kijelenti, hogy altszittel nem verekedhet, eközben bejön Klárka, aki apjáért való félelmében ment a hadnagy lakására. Szóváltásközben Volkhardt le akarja löni a hadnagyot, de a golyó Klárkát találja, ki holtan esik össze.

Ebből a rövid meséből is kiérzik a megrázó tragédia. A fiatal hadnagy a becsületben megöszült apának a mindenki másnak kijáró elégtételt sem adja meg, mert az rangban nem méltó hozzá. A pszichológiai motívumában felépült darabot csak kellő tanulmányozás után lehet úgy interpretálni, hogy a nézőnek élvezete teljék. Színészeink briliáns oldottak meg feladatukat. *Könyves* Helbigje tökéletes művészi alakítás volt, a második felvonás végső jelenetében, mikor az alantas subordinációja küzd a megcsértett férfi föllázadt jogérzetével, tökéletes volt. Nyílt színen zugott fel az elismerő tapsvihár. Méltó partnere volt *Szilágyi*. Az élet gond-

jait és nagy kérdéseit hányja-veti módon vevő hadnagycsoka lélektanát hűen tolmácsolta. Észrevehető volt rajta azonban némi indiszpozíció. Kitiűnt volt *Erlóssy* Volkhardt őrmester szerepében. Ugy beszédében, mint játékaiban elsőrangú erőt ismertünk meg benne.

Nem véltünk az udvariasság ellen, ha itt és nem első sorban emlékezzünk meg *Szabados* kisasszonyról (Klárka). A darab egyetlen női szerepét adta. A szerep felfogásának tökéletessége arcának játékából, beszédének kitiűnt pointirozásából, szóval alakításának minden részéből kiűnt.

Ezt az alakítást nem kell kritizálni, ezt csak dicsérrni lehet és ezt annál szívesebben tesszük, mert minden rokonszenvűnket és elismerésűnket kiérdemelte. A darab főszereplőihöz méltóan sorakoztak *Tóth* (Queisz), *Ujváry* (Mihalek), *Kovács* Andor (Höwen hadnagy), *Rátkay* (gróf Léhdenburg), *Balogh* (Paschke).

A rendezés is kifogástalan volt.

H. G.

KÖZGAZDASÁG.

Bajai gabona árak.

Buza	50 kilogrammonként	10 20/10 30 kor.
Rozs	50	7-10/7-20 .
Kétszeres	50	7-40/7-50 .
Kukoricza	50	8-8-8- .
Árpa	50	7 20/7-30 .
Zab	50	6 30/6-35 .
Bab	50	12-12/25 .

Szobadisze az

„ezüst“ kályhafény

fűst- és szagmentes

azonnal szárad és gyönyörű fényt ad.

Feltaláló és egyedüli eladó

Wagenblatt Ferencz

festékkereskedő

BAJA.

1 doboz ára 70 fillér.

8 napi próbára
küldöm

Solingeni hajvágó-gépe

2 ftr 50 kr. utánvét mellett és költözésem megtartásáért 8 napon belül visszavenni és az észre get érte azonnal vissza adni. A hajvágó-gép 10 db-os harszu, legfinomabb- ban nécke ezet legjobb acélból készült, van 32 foga, 3 végére való, 3 feltoló fejsze 3 mm., 7 mm., 10 mm., dupla csavarral, húzócsengő csavarral, s larsalcsavarral, finom kartonban, használati utasítással együtt, úgy, hogy mindenki azonnal haját vághat vele. Legjobb miró segél, teljesen felszerelve csak 1 ftr 25-öt, főtelt. 10 évvel 1 ftr 25-öt. Szállítási-gép 1 ftr 25-öt, lényeg-ülte vagy konyha-nyíró 10 ftr 25-öt. — Biztonságos beretválo kézzel 1 ftr 15-öt. — Szek-kil-tó ut névét mellet csak: **LATEMER LEO** gyári rakásrából. **Wien, 168 Wollzeile 31**

Világhírű!

„REKORD“ festészeti műintézet

a „REKORD“ a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastelfestésben fénykép után 48—63. cm. nagyságban ára . 20 kor.

Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és kréta-rajz ára . 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek **teljesen ingyen**, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“ festészeti műintézet
Budapest, Rottenbiller-utca 46.

Bámulatos olcsó árban s nagy választékban

a legújabb kivitelű

párisi hölgykalapok

ugyszintén

Neglizsé és

gyermekkalapok

kizárólag nálam szerezhetők be, melyekből nagy raktárt tartok.

A n. é. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Mojzes Mária

divatárusnő.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb) kevéssé megsérült finom, enyhé

pipere-szappant

róza, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

BUDAPEST, VIII., Bezeredy-utca 3. szám.

453/1904. ügyszám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bajai királyi közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy a Scheiber és Herczog bajai bejegyzett terménykereskedő cég által Gombó Béla temesvári lakosnak eladott, de a vevő által kellő időben át nem vett (100) egyszáz métermáza babot, Baján saját iroda helyiségében a legtöbbet igénylőnek azonnali készpénzfizetés mellett folyó 1904. évi november hó 7-ik napján délután 3 órakor nyilvános árverésben el fogom adni.

Az árverési feltételek és az eladandó bab mintája az árverés napján hivatalomban megtekinthetők.

Baja, 1904. október hó 31.

Bodrogi Gyula

kir. közjegyző.

8491/1904. tkv. szám.

Árverési hirdetemény.

A bajai kir. telekönnyvi hatóság közhírré teszi, hogy a visszárverést **Hesser Gyula** bajai ügyvéd által képviselt m. kir. államkincstár végrehajtató kérelmére, **Matzon Béláné** sz. **Kerék Teréz** és **társai** elleni végrehajtási ügyben **Benák Erzsébet** bajai lakos késedelmes árverési vevő ellen 4139 korona hátralékos vételár, ennek 1904 június 13-tól 5%, kamatai, 12 korona ezuttal és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. törv. czikk vonatkozó §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó a bajai kir. járásbíróóság területén lévő a bajai 2993. számú betétben A. l. 1—9 sorszámmal 5095. l., 5095./2., 5096. l., 5096./2., 5097., 5098., 5099., 5100. és 5101. hrszám 5 hold 1535. négyyszögölnyi kenderesi dűlő szántó, rét és szőlőből álló jószágtesznek **Kerék Teréz**, **János**, **Dr. Milassevics Sándor** és **Szokolovits Györgyné** sz. **Milassevics Margitot** megillető 5/6 részére fenn nevezet késedelmes vevő veszélyére és költségére bántott pénze elvesztése mellett 1317 korona kiküldési árban ezennel elrendeli és arra Baján a telekönnyvi árverési helyiségében 1904. évi november hó 12-ik napjának délutáni 3 óráját kitiűzi, amidőn a fennnebb körülírt ingatlan a kiküldéssel áron alul is eladatulni fog.

Árverezők a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképpen papirokban a kiküldőt kezéhez tegyék le.

A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Baja, 1904. szeptember 24.

Mayer,

kir. járásbíró.

Szardák figyelmébe!

Manhattan nélkül. Manhattan porral. Aki sertéseit gyorsabban akarja felhízalni, aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyezőval, aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápot. Használatának költsége igen csekély és dusan megterül 100 klg. 50 kor. 50 klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 koronáért küldünk postán és bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bálmulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

poléka.

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-ésillapító szerek bizonyított közönséggel csúszal és mezteléseknél bedorzobolásokon használva.

Figyelmeztetés. Silány hámsítványok miatt bevásárlások rovatok legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Árja üvegekben 50 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ígyzőval minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest.

Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 6. n. u. Mindennapi szerkesztés.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Ezre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobbrésze ha megőrzi, természet nem hoz, azért sokan nem érte el eredményt eddig. Hol lugsanak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven elhárítják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskattyú és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felfevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekelb díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladátsalabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatú katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címzett egy levelező-lapon tudatja.

Cím:

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

EGY AMERIKAI GYORSFŐZŐ ÉS EGY HÁZTARTÁSI MÉRLEG INGYEN.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktárból világhírű s kiválóiságukért általánosan kedvelt **mexikói ezüst-árumat** és pedig:

- 6 drb mexikói ezüst asztali kés,
- 6 » » » evővillát,
- 6 » » » evőkanalat,
- 12 » » » kávéskanál,
- 6 » kiváló desszertkést,
- 6 » » desszertvillát,
- 1 » mexikói-ezüst levesmerítő kanalat,
- 1 » mexikói-ezüst tejsmerítőt,
- 2 » eleg. szalon asztali gyertyatartót.

46 drb összesen csak 6 frt 50 krajczár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfőzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12" kíló hordképességű háztartási mérleget teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (bélül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból:

Scheffer D. Sándor

BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3. sz.

Értesítés.

A nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozom, miszerint **Nagys. Rácz György** Jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét, melyet 10 éven át kezeltem, a mai napon átvettem. Főtörékvéssem lesz az igen t. vásárló közönséget a legjobb kiszolgálásban részesíteni, a Jolánföldi szőlőtelep jó hírnevét továbbra is fenntartani és fejleszteni.

Midőn ezt becses tudomásukra hozom, egyben jelzem, hogy a Jolánföldi szőlőtelepem kapható:

- 1 Szokványminőségű gyök. és sima zöld-ojtvány.
- 2. Amerikai és európai gyök. és sima vessző.
- 3 Gyümölcs és útszéli fák, valamint a minden mást felülmúló

Maclura Aurentiacea élősvény.

A nagyérdemű közönség b. jóindulatát kérve, vagyok tisztelettel

Manhold Kálmán

Rácz György Jolánföldi szőlőtelepének bérleje.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy mint eddig, úgy most is tüzelőszén üzletemben a legjobb minőségű tüzelő anyagokat tartom állandóan eladásra u. n.

Elsőrendű légszeszgyári dió kocsz.

(Olcsóbb féle vagyis nagyobb darabos kocszot nem tartok.) Porosz szén préselt, egy kilós kocszákban

Legjobb minőségű salgótarjáni darabos szén.

Ezen fajnál a t. közönségnek érdekében is szükségesnek tartom megjelvezni, hogy ez az összes hazai szének közt a legcsekélyebb füstképződésű, leglángosabb és magas hőfokánál fogva házi fűtésre legajánlatosabb. Szokás azonban olcsóbb faj széneket is e néven forgalomba hozni, miért is kérem a t. vevőközönséget, sziveskedjék nálam összehasonlítás végett bármily csekély megrendelést tenni.

Tartok ezenkívül olcsóbb darabos kőszent is, valamint keményfaszenet és vágott keményfát eladásra. — A nálam vett tüzelőanyagokat házhoz szállítom. — Megrendelhető lakáson (Kisvártár, Képezdének átellenében) és a Tóth Kálmán-téri dohánytőzsdében.

A t. közönség pártfogását kérve, mit igyekezni fogok kiérdemelni

maradtam teljes tisztelettel

Nagy Péter

szénkereskedő.

Szerencsés számu osztálysorsjegyek kaphatók

Kollár A. könyvkereskedőnél Baján.

¹/₈ ára 1.50 korona, ¹/₄ ára 3 korona.

Egy millió korona.

Minden második sorsjegy nyer.

A kifizetésre kerülő nyeremények összege

14 és fél millió korona.

Huzás már november 24. és 25-én.

110,000 sorsjegy.

55,000 nyeremény.

4⁰/₁₀-os Pénzkölcsön

Folyamodó tartozik bemutatni hiteles tekkivonatot és kataszteri birtokívet. Értékesebb jó karban levő városi bérházakra 4¹/₂%-os törlesztéses kölcsön közvetítetik az alant jegyzett iroda után földhitelez 1000 koronától feljebb amortisatio utjáni törlesztéssel 20 évtől kezdve 40—50 évi időtartamra. Földhitelezni a közvetítési díj rendkívül szerény. **Előleg nem kéretik.**

Egy fővárosi körüti nagy kávéház évi bére 9000 korona mérsékelt árban eladó. — Irodám utján eladók: kisebb kávéház, kávémérések, vendéglők és egyéb üzletek. — Válaszra bélyeg feltétlenül kéretik.

Pollák János ügynöki irodája Budapest, VII., Vörösmarty-utca 2 szám.

Minden család pénzt takarít!!!

Remek 6 szem. kávékészlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávékészlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45			Remek 6 szem. vászon Damaszt garnitúra csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőr vászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon-ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alsószoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr. hosszú és 1 ¹ / ₂ mtr. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr. hosszú 1 ¹ / ₂ mtr. széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügyökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 3.55

Szegedi Kereskedelmi és Iparbank

Bajai fiókjintézete

Drescher Gyula-féle házban.

Jutányos módozatok és olesó kamattételek mellett nyújt:
Törlesztéses és kamatozó jelzálog-kölcsönöket,

Váltókölcsönöket,

Előleget értékpapirokra és árukra,
Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket,

Bevált szelvényeket,

Elfogad takarékbetéteket és betéteket
folyószámlán (Cheque-forgalom.)

Elvállal tőzsdei megbízásokat,

Valamint eszközöl minden egyéb a
bankszakmába vágó műveleteket.

Nyomatott Kollár A gyorsajtóján Baján.

DUPLA VILLANYDELEJES

kereszt

vagy

csillag.

D. R. G. M. 88.503. sz.

Gyógyít és felüdít jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma** (nehéz lélegzés), **álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza,** valamint minden **idegbetegségnél.** Azon beteg, aki 88.503. sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmisen használt, ott kérem az én készülékemet megkísérletni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknel alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknel alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétkül utánvételt vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHAEFFER D. SÁNDOR

BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3-ik szám.

Építkezési kölcsönök

a tervrajz és költségvetés alapján különösen előnyös feltételek mellett, valamint

törlesztéses kölcsönök

lakóházak és földbirtokokra
különbféle módozatokkal,

10 évtől 50 évig

terjedő törlesztésre, a legmagasabb érték arányában gyorsan engedélyeztetnek. Bövebb felvilágosítással készséggel szolgál:

SCHAEFFER VILMOS bankkegyesületi igazgató,
S Z E G E D E N.